

Strategiske muligheder og anbefalinger

Bilag 3, til Region Nordjyllands Regionale Vækst og Udviklingsstrategi (REVUS) - 2015 til 2018.

Indledning

I dette bilag gives anvisninger til erhvervspolitiske handlinger for den kommende Regionale Erhvervs- og Udviklingsstrategi – REVUS. Anvisningerne gives med baggrund i de analyser som er gennemført som forberedelse til de vækst- og erhvervsrettede dele af strategien. Analysegrundlaget, peger samlet på ni overordnede udfordringer for udvikling af Nordjylland, der hver især giver anledning til opstilling af en overordnet anbefaling.

I nedenstående er der således for hvert af ni nedenstående temaer, samlet relevante input omkring styrker, svagheder, muligheder og trusler fra analysegrundlaget. På baggrund af disse udledes den centrale udfordring inden for temaet og der knyttes en overordnet erhvervspolitisk anbefaling.

1. Demografi, arbejde og befolkning

STYRKER	SVAGHEDER
<ul style="list-style-type: none">Mange unge får en ungdomsuddannelse, og andelen med en videregående uddannelse stigerGode uddannelser og stor tilstrømning af unge studerende til AAU og UCN	<ul style="list-style-type: none">Manglende jobmuligheder, specielt for højtuddannedeFå helt store virksomheder/"lokomotiver"
MULIGHEDER	TRUSLER
<ul style="list-style-type: none">Attraktive bosætningsmulighederMange internationale studerende og veluddannede indvandrere	<ul style="list-style-type: none">Demografisk udvikling betyder færre i arbejdsstyrken fremoverStigende mangel på faglærte de kommende år

Udfordring 1:

Der bliver færre i den erhvervsaktive alder, både fordi befolkningen aldres og pga. fraflytning fra Nordjylland. Samtidig bliver der stadig færre indbyggere i yderområderne, fordi flere - især højtuddannede - bosætter sig nær Aalborg, ligesom virksomheder koncentrerer omkring de store transportkorridorer.

Anbefaling 1:

Sikre adgang til kvalificeret arbejdskraft og jobs i Nordjylland og alle regionens kommuner

Bilag 3. Strategiske muligheder og anbefalinger

2. Erhvervsmæssige styrker

STYRKER	SVAGHEDER
<ul style="list-style-type: none">• Stærke erhvervsklynger inden for de regionale fokusområder• Aalborg som stærkt og dynamisk vækstcenter	<ul style="list-style-type: none">• Lav etableringsrate og begrænset vækst i iværksættervirksomheder• Begrænset internationalisering i virksomhederne
MULIGHEDER	TRUSLER
<ul style="list-style-type: none">• Nye forretningsområder, fx energi, sundhed og det maritime område• Udbygning af digital og fysisk infrastruktur	<ul style="list-style-type: none">• Traditionelle erhverv er udsat for hård global priskonkurrence• Fremtidig mangel på faglærte

Udfordring 2:

Nordjylland har en række styrkepositioner og erhverv, som ved gode rammevilkår kan skabe fornyet vækst, internationalisering og udvikling i regionen. Men mange virksomheder har begrænset vækst.

Anbefaling 2:

Udnytte regionale styrker inden for eksisterende erhverv og teknologier

3. Innovation og ny teknologi

STYRKER	SVAGHEDER
<ul style="list-style-type: none">• Godt samarbejde om innovation mellem regionens virksomheder• Dynamisk og teknologisk førende universitet med høj grad af erhvervssamarbejde	<ul style="list-style-type: none">• For få investeringer i forskning og udvikling• For lavt uddannelses- og kompetenceniveau i virksomhederne
MULIGHEDER	TRUSLER
<ul style="list-style-type: none">• Nye forretningsområder, fx energi, sundhed og det maritime område• Innovation vinder stigende indpas på uddannelserne	<ul style="list-style-type: none">• Traditionelle erhverv udsat for hård global priskonkurrence og anvender omkostningsminimering frem for innovation• Stigende mangel på faglærte og specialister de kommende år

Udfordring 3:

Innovation er en forudsætning for produktivitet og vækst, men mange virksomheder kæmper for at komme fri af krisen og skabe fornyet vækst. Nordjylland er særlig udfordret af, at erhvervslivet investerer meget lidt i forskning og udvikling.

Anbefaling 3:

Øge erhvervslivets innovationskapacitet

Bilag 3. Strategiske muligheder og anbefalinger

4. Vækst i nye og mindre virksomheder

STYRKER	SVAGHEDER
<ul style="list-style-type: none">• Høj overlevelsesrate blandt nordjyske iværksættere• Mange nordjyder har deltaget i kursus eller uddannelse inden for iværksætteri	<ul style="list-style-type: none">• Lav etableringsrate og begrænset vækst i iværksættervirksomheder• Lav risikovillighed og mangel på finansiering
MULIGHEDER	TRUSLER
<ul style="list-style-type: none">• Iværksætteri inden for nye forretningsområder, fx energi, sundhed og det maritime område• Flere med en videregående uddannelse giver nye muligheder for iværksætteri	<ul style="list-style-type: none">• Opstartsvirksomheder udsat for hård global priskonkurrence fra start• Stigende mangel på faglærte svækker traditionel iværksætteri

Udfordring 4:

Opstart og ophør af virksomheder samt skift i markedsandele skaber et dynamisk erhvervsliv, der er afgørende for produktivitet, ligesom det udfordrer de eksisterende virksomheder og presser dem til at effektivisere og forny sig. I Nordjylland er der for få iværksættere, og deres evne til at vokste kan blive bedre.

Anbefaling 4:

**Skabe flere nye virksomheder med vækstpotentiale:
Mod et mere dynamisk erhvervsliv**

5. Uddannelse og kompetence

STYRKER	SVAGHEDER
<ul style="list-style-type: none">• Mange unge får en ungdomsuddannelse, og flere får en videregående uddannelse• AAU og UCN uddanner mange kvalificerede ingeniører, økonomer, teknikere mv.	<ul style="list-style-type: none">• Manglende jobmuligheder, specielt for højtuddannede• For lavt uddannelses- og kompetenceniveau i virksomhederne
MULIGHEDER	TRUSLER
<ul style="list-style-type: none">• Gode uddannelser tiltrækker mange unge studerende fra andre dele af landet• Tilflytning af mange udenlandske studerende og veluddannede indvandrere	<ul style="list-style-type: none">• Øget kompetenceforskelle mellem land og by• Stigende mangel på faglærte og specialiserede jobs de kommende år

Anbefaling 5:

En bedre uddannet arbejdsstyrke er hurtigere til at anvende ny eller eksisterende viden til at forbedre produkter, arbejdsgange eller organisering. Det giver højere produktivitet og mere innovation. Allerede nu oplever flere virksomheder mangel på kvalificeret arbejdskraft.

Udfordring 5:

Sikre at de kompetencer befolkningen tilegner sig i uddannelsessystemet, matcher de kompetencer som virksomhederne efterspørger

Bilag 3. Strategiske muligheder og anbefalinger

6. Globalisering af erhvervslivet

STYRKER	SVAGHEDER
<ul style="list-style-type: none">• Dynamisk og teknologisk førende universitet med internationalt perspektiv• Aalborg som stærkt og dynamisk vækstcenter	<ul style="list-style-type: none">• Begrænset internationalisering i virksomhederne• Få helt store virksomheder/"lokomotiver" der kan gå forrest og agere rollemodel
MULIGHEDER	TRUSLER
<ul style="list-style-type: none">• Styrke forretningsforståelse og globalisering i de faglige uddannelser• Satse på at internationale studerende og veluddannede indvandrere får jobs	<ul style="list-style-type: none">• Mange mindre nordjyske virksomheder er traditionelt hjemmemarkedsorienterede• Uddannelsesinstitutionerne omstiller sig forlangsomt til en global dagsorden

Udfordring 6:

Arbejdskraft med international viden og erfaring kan yde et væsentligt bidrag til internationalisering i de nordjyske virksomheder og fremme af eksport. Udover at øge produktiviteten fremmer globalisering også innovationskraften, fordi virksomhedernes afkast af investeringer i innovation er større, jo større markeder. Derfor er international handel afgørende i en lille økonomi. I Nordjylland er der begrænset international orientering.

Anbefaling 6:

Sikre et mere globalt orienteret erhvervsliv og arbejdskraft

7. Infrastruktur og mobilitet

STYRKER	SVAGHEDER
<ul style="list-style-type: none">• Førende inden for afprøvning og indførelse af nye ITS systemer	<ul style="list-style-type: none">• Bredbåndsdækningen er for langsom og svagt udbygget i visse områder
MULIGHEDER	TRUSLER
<ul style="list-style-type: none">• "Smart Region" som koncept for fremtidig bæredygtig udvikling og fortsat vækst og erhvervsudvikling.• Udvikle fintmasket og hurtig digital infrastruktur i alle dele af regionen	<ul style="list-style-type: none">• Yderområderne kobles af resten af regionen, hvis ikke bredbåndsnettet udbygges• Faldende befolkning udenfor byerne reducerer grundlaget for internet

Udfordring 7:

Sikre balance i regionen, hvor det er muligt at skabe smarte digitale løsninger, der sikrer attraktive bosætningsmuligheder fordelt over hele regionen, hvor lokalisering af industri er uafhængig af geografi, og hvor regionen hænger naturligt sammen såvel internt som med Europa.

Anbefaling 7:

Sikre mobilitet og tilgængelighed via en veludbygget digital infrastruktur

8. Attraktivitet og stedbundne potentialer

STYRKER	SVAGHEDER
<ul style="list-style-type: none">• Blandt de største feriedestinationer i Nordeuropa• Stor tilflytning af studerende til regionen i forbindelse med studiestart	<ul style="list-style-type: none">• Turistfaciliteter behøver opgradering og modernisering• Mange unge fraflytter regionen efter afslutning af studie på grund af job
MULIGHEDER	TRUSLER
<ul style="list-style-type: none">• Turismen bidrager til den regionale balance, da store dele af turismebeskæftigelsen findes i regionens yderområder.• Mange unge ønsker at blive boende i regionen	<ul style="list-style-type: none">• Hård international pris-konkurrence i kystferieturismen• Faldende befolkning underminerer grundlaget for erhverv og bosætning yderområderne

Udfordring 8:

En attraktiv region er yderst vigtigt for befolkningen og for at tiltrække turister og borgere. Det er essentielt med et højt niveau og kvalitet af med fokus på bæredygtighed, synlighed og oplevelse. Attraktivitet hænger sammen med evnen til at udnytte de lokale stedbundne kvaliteter og potentialer.

Anbefaling 8:

Sikre et attraktivt Nordjylland som forudsætning for fastholdelse og tiltrækning

9. Energi og klima

STYRKER	SVAGHEDER
<ul style="list-style-type: none">• Stor eksport af energiteknologi fra Nordjylland• Stor forskningsmæssig viden på Aalborg Universitet• Naturgivne forudsætninger med meget biomasse, vind og bølger	<ul style="list-style-type: none">• Få helt store virksomheder i Nordjylland• Vanskeligt at finde gunstig finansiering til omlægning og energirenovering særligt i landområder
MULIGHEDER	TRUSLER
<ul style="list-style-type: none">• Test- og demonstrationsanlæg som katalysator for vækst i virksomheder• Udbygget triple-helix samarbejde om grønne løsninger og forretningsmodeller	<ul style="list-style-type: none">• Hård international konkurrence• Mange teknologier i spil kan give usikkerhed om valg og investeringer

Udfordring 9:

Danmarks energisystem skal ifølge den nationale energiplan "Energi 2050" udfase fossile brændsler og helt omlægge til vedvarende energi senest i 2050. Det er en stor udfordring og kræver betydning innovation, integration af energisystemer og symbiose mellem forskellige virksomheder. Men det vil også skabe store nye markedsmuligheder, at nordjyske virksomheder kan udvikle grønne forretningsmodeller og udnytte de markedsmuligheder, som energi- og klimakrav skaber.

Anbefaling 9:

Opfyldte energi- og klimamålsætninger og bruge efterspørgslen efter grønne løsninger til at skabe vækst i nordjyske virksomheder